

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сікєтіна Н.Г., асистент

НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Проблема ефективності діяльності промислових підприємств завжди займала важливе місце серед актуальних проблем економічної науки. У зв'язку з ринковими перетвореннями в нашій країні проблема ефективності діяльності вітчизняних аспектів, що виникли в результаті посилення конкурентної боротьби на світовому ринку. Одночасно, у національній економіці спостерігалось зниження макроекономічних показників, викликане порушенням економічних зв'язків після отримання Україною незалежності.

Для вирішення даної проблеми необхідно досліджувати категорію «ефективність діяльності промислового підприємства», її складової, фактори, що впливають на неї; виробити концепцію ефективної діяльності промислових підприємств в умовах формування та встановлення ринкових відносин в економічній системі України.

Сформульована проблема виникає на різних рівнях управління економікою – від промислового підприємства до народного господарства в цілому. Тому. Перш ніж приступити безпосередньо до розряду даної проблеми, розглянемо сутність категорії ефективності діяльності підприємств й її оцінки.

Проблема оцінки ефективності промислового підприємства не є основою в дослідженнях вчених-економістів [1,2,3]. Однак, при розгляді ефективності діяльності промислового підприємств, аналізу ефективності тільки виробництва діяльності промислового підприємства, тому що в цей час основним завданням підприємства є виробництво конкурентоспроможної продукції, тобто продукції, що буде реалізована і забезпечить отримання підприємством прибутку.

Ефективність виробничо-комерційної діяльності промислового підприємства є відносною величиною і являє собою відношення результатів і витрат. Такими результатами можуть бути обсяги виготовленої продукції в натуральному або вартісному (за оптовими цінами або за собівартістю) виражені або прибуток.

Однак, сама по собі величина цих результатів не дає можливості робити висновки про ефективність або неефективність діяльності підприємства, тому що невідомо, за рахунок чого отримані ці результати. Тому для одержання об'єктивної оцінки ефективної діяльності підприємства необхідно також урахувувати оцінку тих витрат, які були здійснені в процесі одержання конкретних результатів. При оцінці ефективності виробничо-комерційної діяльності промислових підприємств необхідно враховувати не тільки фактори виробництва, але й конкурентоспроможність продукції як фактор ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємств. Конкурентоспроможність продукції забезпечує економічний ефект підприємству. Що може виражатися у вигляді обсягу продажі, прибутку та інших відомих кількісних показників.

Таким чином, на нашу думку, можна дати наступне визначення ефективності: ефективність виробничо-комерційної діяльності являє собою комплексну оцінку відносини кінцевого результату використання основних й оборотних коштів, трудових і фінансових ресурсів, нематеріальних активів і витрат на досягнення цього результату, що знаходить висвітлення в конкурентоспроможності продукції.

В умовах відносин, все різноманіття факторів, що впливають на ефективність виробничо-комерційної діяльності промислового підприємства досить певно відображено у такій класифікації, в рамках якої всі фактори, що впливають на ефективність діяльності підприємства можна розділити на три групи: виробничі, комерційні, фінансові.

Виробничі фактори пов'язані з обсягом виробництва, його ритмічністю, матеріальним, науково-технічним та організаційно-технічним озброєнням.

Комерційні фактори охоплюють у широкому змісті поняття маркетингу: укладання господарських угод на основі вивчення кон'юнктури ринку, цінове регулювання збуту, його напрямки й організаційно-економічне забезпечення.

Фінансові фактори, що охоплюють і прибуток від реалізації, і підприємницький дохід від всіх видів діяльності, включають відповідально: форми розрахунків (передбачені контрактом або обумовлені оперативно); цінове регулювання; залучення кредиту банку або коштів із централізованих резервів; застосування штрафних санкцій; вивчення й стягнення дебіторської заборгованості, а також забезпечення ліквідності інших активів; стимулювання залучення грошових ресурсів на фінансові. І, чим швидше та повніше здійснюється надходження доходів, тим ефективнішою є діяльність підприємства.

При здійсненні господарської діяльності підприємства усі вище перераховані фактори перебувають у тісному взаємозв'язку та взаємозалежності, тому при здійсненні оцінки ефективності діяльності підприємства необхідно це обов'язково врахувати.

Література

1. Мазалов Е.В. Эффективность промышленного производства и пути ее повышения. – М.: Экономика, 1990.
2. Петухов Р.М. Оценка эффективности промышленного производства и пути ее повышения. – М.: Экономика, 1990.
3. Полторыгин В.К. Экономические методы расчета эффективности производства. М.: Экономика, 1996.